

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

332. An Abbatissa possit præcipere Monialibus aliquid sub pœna excommunicationis? Et an supradicta Abbatissa possit saltem præcipere aliquid Monialibus sub præcepto obedientiae? Et explanatur mulieres ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

Supradicta Sixti V. nam quamvis illa, quae adducta fuit ex Greg. XIII. (vt dixi) non comprehendat nisi duntaxat Moniales Italiae & Siciliae, Monachalem vitam profitentes, generalitque clausula ibidem posita, non extendatur ad maiora expressus nihilominus tamen, constitutio praedicta Sixti V. omnes Moniales Abbatissas & Praefectas, quocumque nomine nuncupentur, Minorum fratrum cura subiectas in quibusvis partibus, & prouincijs generaliter comprehendit, ita quod post transactum triennium praedictum, nullum Abbatissas, seu praefecturas Monasteriorum, aut officium aliud nec aliquam potestatem, vel auctoritatem in eisdem possunt obtinere, & exercere, vt ibidem dicitur. Sed circa haec vltima verba, nonnulla est difficultas apud Patres nostri sacri Ordinis, An scilicet liceat Abbatissas praedictas, finito sui Abbatissatus tempore, constituere eorumdem Monasteriorum Praesidentes, donec aliae Abbatissae eligantur? Quidam enim affirmant, alij vero negant, propter verba superius posita. Sed quidem pars affirmatiua probabilis mihi esse videtur, quin verò, & id pertinere ab bonum regimen, debitamque administrationem Monasteriorum Monialium, vt scilicet, pro paruo aliquo tempore, eadem ipsae, non verò aliae, Praesidentes constituentur, propter vitanda innumera mala, damna, atque incommoda, quae ex contrario facto, vt plurimum exoriantur, aut saltem possent euenire, & quia illae maiorem habent notitiam dispositionis, & status suorum Monasteriorum, quam aliae. Quis enim non videat, quod aliae nominatae Praesidentes, nouitatum amatrices, breui illo temporis spatio, quam plura possint innouare, quae in maximum damnum, & detrimentum pacis, quietis, & tranquillitatis praedictorum Monasteriorum caderent, Monialium omnium, in ordine ad finem futurae electionis animos sollicitare, & omnibus velle placere, quae sua sunt quaerentes, non quae Iesu Christi? Vnde ad supradicta verba respondendo, dico, quod ibidem tantummodò prohibentur Abbatissae praedictae, expleto suo triennio, habere in dictis Monasterijs, aliud officium (quocumque nomine nuncupentur) quod etiam per triennium duret, sicut est officium Vicariae, seu alicuius similis, nam hoc est in officijs perpetuari, quod ibidem à Summo Pontifice prohibetur, non vt ipse esse Praesidentes, finito suo Abbatissatu, paruo aliquo tempore, donec aliae ipsarum loco eligantur, propter rationes praedictas. Multò etiam minus praedicto decreto prohibetur, quin perfunctae officio Vicariae eligi possint in Abbatissas, quod etiam à quibusdam extitit dubitatum, & difficultas mihi proposita. Cui & ego affirmatiuè respondi, & ita obleruat communis praxis. Hucusque Miranda, cuius opinio à fortiori procedit cum adesset consuetudo.

RESOL. CCCXXXII.

An Abbatissa possit praecipere Monialibus aliquid sub pena excommunicationis?

Et an supradicta Abbatissa possit saltem praecipere aliquid Monialibus sub praecipio obedientiae?

Et explanatur mulieres non esse iure Divino incapaces potestatis Ordinis, & Iurisdictionis, ita vt etiam ex commissione Pontificis excommunicare, & censuras ferre non valeant. Ex p. 5. tr. 9. Ref. 16.

§. 1. **V**idetur affirmatiuè respondendum, quia Abbatissa habet spirituales iurisdictionem in subditas, ergo. Probatur antecedens, quia Moniales tenentur in conscientia illi obedire: quod confirmatur ex c. dilecti filij, de arbitr. cap. dilecti de excess. praeb. & c. dilecti, de maior. & obed.

2. Sed respondendum est negatiuè, cum feminis non possint ferre censuras, cum Ordinis clericalis & Ecclesiasticae iurisdictionis sint incapaces, ex c. nona, de penit. & remiss. & docet D. Thom. in 4. q. 1. ar. 1. dub. 19. quest. 3. ad 4. & dicit. 1. 5. q. 2. ar. 1. ad 2. Dicendum est, igitur Abbatissas non habere spirituales iurisdictionem in subditas, nec in foro interiori, nec in exteriori, nec posse ferre praecipia, quae vim legis & praecipii habeant, sicut Episcopi & ceteri Praelati Ecclesiastici, subditae verò eis nihilominus obedire tenentur, tum quia hoc est vnum ex praecipis suae regulae, tum etiam, sicut filiae tenentur obedire matri & filij parentibus, quamvis parentes nullam habeant iurisdictionem in filios, & ita docet Rodriguez in summa tom. 1. cap. 3. n. 9. Lezana in qq. regul. cap. 26. num. 1. Homobonus vol. 1. part. 2. resp. 105. Cornejo in 3. part. tr. 5. de cens. disp. 2. dub. 3. qui tamen contra D. Thom. addit, mulieres non esse de iure diuino incapaces potestatis Ordinis & iurisdictionis, ita vt etiam ex commissione Pontificis excommunicare, & censuras ferre non valeant, & citat Paludanum, Hugolinum, Henriquez & Sayrum, quibus adde Suarez disp. 2. sect. 2. ar. 7. & Praepositu in 3. part. q. 1. de cens. in comm. q. 1. dub. 4. sed ex Auila Coninch de Sac. disp. 1. 3. dub. 3. n. 35. putat cum D. Thom. quod feminae, nec quidem Pontifex possit committere hanc potestatem. Sed si quis incidenter hic quaerat, an Abbatissa, si non potest praecipere aliquid Monialibus sub censura, vt dictum est, possit praecipere sub praecipio obedientiae? Et affirmatiuam sententiam docet Rodriguez in summa tom. 1. cap. 3. num. 9. vbi post adductam rationem pro hac firmanda sententia contra Sotum, sic asserit. [La qual razon deuen considerar los que por dar contrao a Monjas, las desobligan de los preceptos de su Abadesa, y son causa de mucho mal espiritual, y esto se ha de tener, aunque en las quisiones regulares me fui tras Soto por su autoridad,] Ita Rodriguez, qui quidem poterat non cantare palinodiam, & Sotum sequi, cuius opinio negatiua in hoc dubio liquenda est, & illam sequuntur Portel in dubijs Reg. ver. Abbatissa num. 1. Merolla tom. 2. disp. 4. cap. 4. disp. 1. 3. n. 126. Ledesma in 2. 2. part. 4. quest. 120. ar. 4. Sanchez in summa tom. 2. lib. 6. cap. 1. n. 2. Baldellus lib. 5. disp. 6. num. 1. & seg. Valencia tom. 4. disp. 7. quest. 16. punct. 3. Sayrus in clau Regia lib. 5. cap. 10. num. 26. Vgolinus de cens. tab. 1. cap. 2. §. 7. & alij penes ipsos. Dico igitur Abbatissas non habere potestatem spirituales in Moniales, sed solum domesticam, qualem habet materfamilias in filios, & ideo non possunt praecipia spiritualia imponere in virtute obedientiae, & Spiritus sancti, sicut possunt Praelati Regulares, sed tantum posse instar matrisfamilias praecipia imponere, quae ad domesticam gubernationem, & communitatem Monasterij pacem conducant, & haec praecipia obligabunt iuxta grauitatem, vel leuitatem materiae. Non nego tamen sententiam Rodriguez probabilem etiam esse, quam praeter ipsum, tuetur Salas de legibus disp. 8. sect. 19 in fine. Azorius tom. 1. lib. 13. cap. 10. q. 7. in fine. Cornejo in 3. part. D. Th. tr. 5. de excom. disp. 2. dub. 5. q. 2. num. 2. Lezana in qq. Regul. cap. 25. n. 10. Naldus in summa ver. Abbatissa num. 4. & alij sed contra opinio est probabilior.

RESOL. CCCXXXIII.

An Monialis possit transfere de vno Monasterio ad aliud causa foundationis, reformationis & c. sine licentia Praepositi? Ex p. 3. tr. 2. Ref. 127.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docuit Eman. Rod. in summa tom. 3. c. 3. n. 2. & Thomas Zerola in praeb.